

Nr 379.

Av herr **Hedin**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 102, med förslag till kommunalskattelag m. m.*

Enligt Kungl. Maj:ts proposition, nr 102, rörande kommunalskattelagstiftning m. m. skall inkomst av rörelse för företag, som distribuera elektrisk kraft inom skilda kommuner, fördelas med hänsyn till belägenheten av kontor och kraftverk samt förbrukningsorter på följande sätt:

1. För <i>huvudkontor</i>	beräknas	5 %
2. » <i>kraftverk</i>	»	45 %
3. Å <i>förbrukningsorter</i>	»	50 %

För verk, som distribuera såväl egen som från annan erhållen kraft, skall därtill iakttagas att andelen för grupp 2 minskas och andelen för grupp 3 motsvarande ökas.

Enligt nu gällande bestämmelser skola grupp 1 och 2 sammanslagna erhålla 50 % andel, och får fördelning härav ske på sätt, som enligt föreliggande förhållanden kan vara skäligt. Enligt den praxis, som i detta avseende utbildat sig, torde emellertid grupp 1 i allmänhet hava tillerkänts en betydligt — ofta mångdubbelt — större andel än enligt det nu föreliggande lagförslaget, ehuru väl den bestämda andelen allt efter omständigheterna kunnat avvägas olika stor för skilda verk.

Det nu föreliggande lagförslaget skulle i berörda avseende medföra ett långt mera schablonmässigt fördelningssätt än enligt nu gällande bestämmelser, vilket även av föredragande departementschefen beaktats (sid. 473). Departementschefen har emellertid avstyrkt framkomna ändringsförslag med att detta »torde giva anledning till många tvister».

Emellertid lämna de »schablonmässiga» regler, som föreslås för distribution av elektrisk energi, i vissa fall så uppenbart orimliga resultat, att en jämkning av bestämmelserna synes i hög grad önskvärd.

Om exempelvis vid ett visst företag taxeringsmyndigheterna under en lång följd av år funnit skäligt beräkna 20 % andel för huvudkontor, synes en plötslig nedskärning till allenast 5 % icke i dylika fall motiverad. Överhuvud taget synes affärsledningens betydelse för erhållandet av vinstresultat hava alltför mycket underskattats, då såsom regel även vid annat slag av rörelse inom flera kommuner allenast $\frac{1}{20}$ av vinsten anses belöpa å huvudkontor.

Uti sista punkten av § 58 anvisas utvägar att för rörelse av annat slag än som särskilt angivits i samma § kunna bestämma större andel än 5 % för huvudkontor; detta medgivande gäller sålunda icke företag, som distribuera vatten, gas eller elektrisk energi, ehuru en jämkning även vid dylika företag ofta nog vore väl motiverad av föreliggande omständigheter.

Överståthållarämbetet har även framhållit, att enligt ämbetets åsikt 5 % är en för låg andel, som bör höjas till 10 %.

För en dylik höjning torde synnerliga skäl föreligga, särskilt ifråga om stads- elektricitetsverk, enär vid dylik verksamhet en väsentlig del av rörelsen är direkt samhörande med verksamheten å huvudkontoret. Det synes i dylika fall — då kraften erhålles från utom kommunen beläget kraftverk — orimligt om för huvudkontoret allenast skall beräknas 5 % mot 45 % för kraftverket. Liknande förhållanden gälla även för vatten- och gasverk, där en väsentlig del av rörelsen är att hänföra till arbetet å huvudkontoret. En höjning av den för huvudkontoret beräknade andelen från 5 till åtminstone i fråga om här berörda slag av rörelser 10 à 15 % synes väl motiverad och detta så mycket mera som även efter en sådan höjning den å huvudkontoret belöpande andelen blir långt mindre än som enligt nu gällande praxis varit brukligt.

Även den för kraftdistributionen tillmätta andelen 50 % kan i vissa fall bliva otillfredsställande, nämligen för stads- elektricitetsverk, där den långt övervägande delen av vinsten är att hänföra till den inom staden förekommande detaljdistributionen av elektrisk energi. Om vinsten från distributionen i verkligheten är kanske 5 till 10 gånger större än från kraftproduktionen, synes det orimligt att helt schablonmässigt bestämma 45 % andel för kraftverket mot 50 % för distributionen. Även vid andra kraftdistributionsföretag, som nedlagt förhållandevis stort kapital uti distributionsledningar med därtill anslutna transformatorstationer och sekundärnät, kunna sådana förhållanden föreligga att endast en mindre del av vinsten i verkligheten är att hänföra till kraftproduktion.

Att fastställa några generella regler, som för alla förekommande fall lämna ett fullt rättvist taxeringsresultat, torde vara så gott som otänkbart. Om det därför anses nödvändigt att i allmänhet använda ett mera schablonmässigt förfaringssätt, bör detta emellertid icke hindra att avvikelser medgivnas uti speciella fall där omständigheterna härtill giva synnerlig anledning. Om framställning om jämkning från den allmänna fördelningsregeln, liksom besvär och kostnader för framläggandet av erforderliga utredningar, som kunna motivera en ändring, uteslutande påläggas vederbörande rörelseidkare, torde med fog kunna förutsättas att taxeringsmyndigheterna endast mera sällan och endast då verkliga skäl till jämkningar föreligga skola bliva besvärade med framställningar i nu berörda avseende.

Med åberopande av det här ovan anförda tillåter sig undertecknad föreslå att anvisningarna till § 58 tredje stycket måtte omarbetas på sådant sätt,

att den normala inkomstfördelningen av rörelse avseende distribution av vatten, gas eller elektrisk kraft må bliva 15 %

inom kommun där huvudkontor är beläget, 35 % inom kommun där kraftverk är beläget och 50 % inom kommun där förbrukning ägt rum med de jämkningar, som angivas för det fall att distributionen även omfattar från annan mottagen leverans samt

att i fall där rörelseidkaren så påkallar och genom tillförlitlig utredning visar att synnerliga skäl föreligga till jämkningar uti de normala fördelningsgrunderna, taxeringsmyndigheterna må kunna medgiva dylika jämkningar ifråga om fördelningen mellan taxeringar å ena sidan i kommun där vatten-, gas- eller kraftverk äro belägna och å andra sidan kommun där förbrukning ägt rum.

Stockholm den 18 mars 1927.

John Hedén.
